

Крістіна Васильєва (Житомир, Україна)

У статті проаналізовано використання декоративних розписів в сучасному графічному дизайні.

Ключові слова: декоративні розписи; народне мистецтво; графічний дизайн; культура.

Використання народних декоративних розписів в сучасному графічному дизайні

Постановка проблеми, її актуальність Декоративні народні розписи є складовою національної культури країни, її національної ідентифікації. Проте низький ступінь їх дослідження спонукає рідке використання в сучасному дизайні. Саме тому потрібно широко впроваджувати в графічний дизайн елементи народності та декоративності. Таким чином це сприятиме інтеграції надбань української культури в сучасну графічну практику та запровадить використання змістів минулого в новітні дизайнерські рішення.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Перед написанням даної статті була проаналізована творчість художників та майстрів які займаються вивченням декоративних розписів, з них М.Приймаченко, А.Волошина, О. Пажимський, М.Юзвук, та таких сучасних графічних дизайнерів, як О.Дрозд, К.Жовта, О.Вакуленко, як створює дизайни для оздоблення термосів та одягу з елементами розпису та А.Савріна.

Мета статті є висвітлення використання народних декоративних розписів у графічному дизайні

Виклад матеріалу

Нині розвиток графіки відбувається вражаюче швидко та охоплює дедалі більшу сферу людської діяльності. Візуалізація експериментів, індустрія розваг, друк, кінематографія, мультимедійні та освітні проєктів були б неможливі без комп'ютерної графіки. Тож графічний дизайн є важливим інструментом у всіх сферах мистецтва. За допомогою нього, дизайнери здатні створювати справжні арт-об'єкти. То чому б не використати декоративність в цих об'єктах? Адже вирішити проблему

інновацій у декоративно-ужитковому мистецтві можна, використовуючи його як аксіологічний орієнтир сучасної культури відповідно до рівня соціально-технологічного розвитку суспільства. Загальновідомо, що для українського декоративного мистецтва характерний тісний зв'язок із природою та етнічним корінням. Тому в експозиції сучасних дизайнерів нашої країни ці дві специфічні складові поєднані водночас. Хоча сам дизайн має комерційний характер, його народження є резонансом між відкриттям і спостереженням природи людьми та їх тонким сприйняттям і реакцією. Відчуття глибокого натхнення із зовнішнього світу, що виникло в стародавні часи, увіковічено в культурі індустріального суспільства. Тому, яким би високим рівнем механізації не було сучасне виробництво, вираз людських емоцій у виробі дизайнера є обов'язковим. Перш за все, потрібно визначити в яких галузях проявляється графічний дизайн. У доіндустріальний період виробництва все, з чим сьогодні мають справу дизайнери (одяг, предмети інтер'єру, килими, меблі, транспортні засоби, посуд тощо), належало до сфери виробництва ремісників або майстрів декоративно-прикладного мистецтва. Наближення та надання індивідуальності та естетичних характеристик у процесі розробки зовнішнього вигляду виробу стало залучати людей з художнім смаком [1]. З переходом до ринкової економіки та розвитком маркетингу виникла потреба у візуальному відображенні креативності маркетологів та створенні елементів візуальної ідентичності конкуруючих підприємств. Сьогодні ці функції виконують ті ж «люди зі смаком» — графічні дизайнери. Сфера графічного дизайну – це сторінки книг, газет і журналів, веб-сайти та реклама, інтерактивні комп'ютерні програми, а також розробка шрифтів, логотипів, верстка журнальних сторінок, рекламних модулів, оформлення вітрин магазинів тощо. В залежності від мети та цільової направленості дизайну, може бути доречним використання декоративних розписів України (найбільш вживаними є петриківський, самчиківський, опішнянський, проте не менш цікавим є поліський розпис). Дані розписи найбільше

використовуються в оздобленні інтер'єрів та архітектури, проте іноді ми зустрічаємо їх на дизайні посуду чи меблів. Нині декорують не тільки предмети побуту та інтер'єри, але й мотоцикли, аеропорти [2] та навіть такі відомі бренди як Starbucks [3]. З цього можна зробити висновок, що дійсно є доречним використання декоративних розписів в графічному дизайні, в цьому є потреба та попит. З ходом подій в Україні, все більше і більше сучасних митців, графічних дизайнерів, звертаються в своїй творчості до витоків національної культури країни. Так спостерігається докорінна зміна української ідентичності. Культурні діячі України звертатимуться у своїй творчості до етнічних та історичних мотивів. Графіки ілюструють важливі послання всім людям світу, нагадують що важливе своє, рідне, народне. Використовують в своїх малюнках та ілюстраціях український орнамент, декоративні розписи, деякі елементи стилізують чи розбивають на схеми. Український графічний дизайнер під псевдонімом Maluag створює неймовірні 3d візуалізації українських будівель та одягу з використанням народних розписів. Також мною, для популяризації декоративних розписів, було створено журнал-посібник «Полісся бренд». В якому розповідається історія виникнення поліського розпису, шляхи його популяризації та відродження, також проаналізовано творчість художників та майстрів які займаються та вивчають цей вид декоративного розпису. З них М.Приймаченко, художниця родом з Житомирщини, в роботах якої прослідковуються елементи поліських розписів. М.Наумчук, яка теж створювала картини з використанням декоративних елементів. Заслужений народний майстер А.Волошина, яка розписує одяг, дощечки, рушники, предмети побуту та іграшки. Творчість майстринь з Житомирщини - Н.Бондар та Н.Орженік. Сам журнал прикрашений стилізованими елементами розпису, здебільшого поліськими квітами.

Висновки : Українські художники та дизайнери представляють країну всьому світу, створюють її новий бренд. Вони демонструють єдність, українські духовні цінності та культуру. Поступово звертаються до схем

вишитих сорочок, настінних розписів, декоративно-прикладного мистецтва. Аналізуючи та досліджуючи минуле, створюють власне бачення сучасного дизайну з використанням десь стилізованих, а десь створених за мотивами давніх розписів власні шедеври. На мою думку надалі декоративні розписи України знайдуть більш широке використання в графічному дизайні. А поки їх використовують в оформленні власних брендів (це стосується петриківського розпису), у візуалізації сучасних архітектурних споруд, українського одягу, оформлення книг, патернів та в ілюстраціях.

Література:

1. Підгурний І. С. Етностиль у графічному дизайні / Кн. 2 : зб. наук. праць / редкол. : гол. ред. М. І. Степаненко, упоряд. і відп. ред. Є. А. Антонович, В. П. Титаренко та ін. – Полтава : ПНПУ імені В.Г. Короленка, 2019. – С. 291-293;

2. ЦКАВО: Найцікавіші молодіжні проекти з петриківкою URL: <https://petrykivka.dp.ua/petrykivka-projekt-2013/> (дата звернення: 28.12.2022);

3. Художниця українського походження розробила новорічний дизайн для Starbucks URL: https://zaxid.net/hudozhnitsya_ukrayinskogo_pohodzhennya_rozrobila_novorichniy_dizayn_dlya_ztarbuckz_n1410406 (дата звернення: 28.12.2022).